Tihi osvajači: Invazivne strane biljne vrste u okolici jezera Lapovac

Silent Invaders: Invasive Alien Plant Species near Lake Lapovac

Kovač L.[1,2], Karapetrić M.[1,2], Galić G.[1,2], Tuškan-Hepak P.[2], Kadak M.[2], Žuna Pfeiffer T.[2], Špoljarić Maronić D.[2], Stević F.[2], Bek N.[2]

[1]Udruga studenata biologije Osijek – ZOA, Ulica cara Hadrijana 8/A, Osijek

[2]Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Odjel za biologiju, Ulica cara Hadrijana 8/A, Osijek

UVOD

Strane invazivne biljne vrste predstavljaju ozbiljnu prijetnju prirodnim ekosustavima jer mogu izmijeniti stanišne uvjete, potisnuti zavičajne vrste, narušiti prirodnu ravnotežu te negativno utjecati na zdravlje ljudi, gospodarstvo i kvalitetu rekreativnih staništa (Nikolić i sur, 2014). Ljudske aktivnosti i razne gospodarske prakse dodatno pogoduju njihovom širenju. Jezero Lapovac (Slika 1) smješteno je u blizini Našica te služi kao popularno mjesto za odmor, rekreaciju i ribolov. Budući da okolica jezera obiluje raznovrsnim biljnim i životinjskim vrstama, antropogeni utjecaj može ugroziti očuvanje lokalne bioraznolikosti. Cilj ovog rada bio je istražiti prisutnost invazivnih stranih biljnih vrsta na području oko jezera Lapovac tijekom vegetacijske sezone.

Slika 1: Smještaj jezera Lapovac na području Hrvatske (Web 1.)

MATERIJALI I METODE

Terensko istraživanje provedeno je tijekom vegetacijske sezone 2026. godine. Istraživanjem je obuhvaćeno šire područje oko jezera Lapovac (Slika 1), pri čemu je zabilježena prisutnost invazivnih vrsta, procijenjena brojnost jedinki te tipovi staništa na kojima se pojavljuju (obala jezera, šljunčani nasip, putevi i rub šume).

Brojnost: >100

Staništa: šuma, uz obalu

Robinia pseudoacacia L.

Brojnost: >100

Staništa: nasip, uz obalu i put

Bidens frondosa L.

Brojnost: >100

Stanište: uz put

Solidago gigantea Aiton

REZULTATI

Tijekom istraživanja zabilježeno je ukupno 13 stranih invazivnih biljnih vrsta iz 6 porodica. Najviše vrsta zabilježeno je iz porodica *Asteraceae* i *Fabaceae,* a brojnost pojedinih vrsta iznosila je više od 100 jedinki (Tablica 1).

Tablica 1: Strane invazivne biljne vrste na području jezera Lapovac

	Latinski naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Porodica	broj jedinki	
				26.6.2026.	1.9.2026.
1.	*Ambrosia artemisiifolia* L.	Pelinolisni limundžik	*Asteraceae*	> 50	> 100
2.	*Artemisia verlotiorum* Lamotte	Kineski pelin	*Asteraceae*	/	< 10
3.	*Bidens frondosa* L.	Lisnati dvozub	*Asteraceae*	oko 20	> 100
4.	*Chenopodium album* L.	Bijela loboda	*Amaranthaceae*	/	oko 10
5.	*Chenopodium ficifolium* Sm.	Smokvasta loboda	*Amaranthaceae*	/	oko 10
6.	*Erigeron annuus* (L.) Desf.	Jednogodišnja krasolika	*Asteraceae*	> 100	oko 10
7.	*Erigeron canadensis* L.	Kanadska hudoljetnica	*Asteraceae*	/	oko 10
8.	*Oenothera biennis* L.	Dvogodišnja pupoljka	*Onagraceae*	3	/
9.	*Quercus rubra* L.	Crveni hrast	*Fagaceae*	oko 10	/
10.	*Robinia pseudoacacia* L.	Obični bagrem	*Fabaceae*	> 100	> 100
11.	*Solanum chenopodioides* Lam.	Lobodasta pomoćnica	*Solanaceae*	/	< 10
12.	*Solidago gigantea* Aiton	Velika zlatnica	*Asteraceae*	> 100	oko 50
13.	*Xanthium strumarium* L.	Obična dikica	*Asteraceae*	/	oko 10

Brojnost: >100

Stanište: uz obalu

Erigeron annus (L.) Desf.

Brojnost: >100

Staništa: uz obalu, puteve i šumu, nasip

Ambrosia artemisiifolia L.

ZAKLJUČAK

Strane invazivne biljne vrste prisutne su na širem području oko jezera Lapovac te zauzimaju vrlo različita staništa. Budući da su invazivne vrste općenito vrlo prilagodljive i kompetitivne, može se očekivati njihovo daljnje širenje dok brojne ljudske aktivnosti mogu pridonijeti unosu novih vrsta. Navedeno ukazuje na potrebu za praćenjem i daljnjim istraživanjem invazivnih stranih biljnih vrsta te njihovog potencijalnog utjecaja na istraživano područje.

LITERATURA

Nikolić T., Mitić B., Boršić I. (2014): Flora hrvatske: invazivne biljke. Alfa d.d., Zagreb, 6-296.; Web 1.: https://hr.wikipedia.org/wiki/Datoteka:Croatia_location_map.svg